

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/24, 57

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/2024

Karar No. 2025/2487

Tarihi: 10.03.2025

- YILLIK İZİN KULLANAN İŞÇİNİN YILLIK İZİN SÜRESİNE İLİŞKİN ÜCRETİNİN İZNE ÇIKIŞTA PEŞİN OLARAK ÖDENMESİNİN GEREKTİĞİ
- YILLIK İZNE ÇIKAN İŞÇİNİN ÜCRETİNİN PEŞİN ÖDENMESİNE İLİŞKİN HÜKMÜN MUTLAK EMREDİCİ NİTELİKTE OLDUĞU
- YILLIK İZNE ÇIKAN İŞÇİNİN İZİN SÜRESİNE İLİŞKİN ÜCRETİNİN PEŞİN ÖDENMESİNİN İŞÇİNİN TALEBİNE BAĞLI OLMADIĞI
- İŞÇİYE HAK ETTİĞİ SÜREDEN DAHA FAZLA İZİN KULLANDIRILMIŞ OLMASININ İZİN SÜRESİNE İLİŞKİN ÜCRETİN PEŞİN ÖDENMESİ YÜKÜMLÜĞÜNÜ ORTADAN KALDIRMAYACAĞI
- İŞÇİNİN HAKLI NEDENE DAYALI FESHİ
- İŞÇİNİN YILLIK İZİN SÜRESİNE İLİŞKİN ÜCRETİNİN PEŞİN ÖDENMEMESİ NEDENİYLE YAPTIĞI FESHİN HAKLI FESİH OLDUĞU

ÖZETİ: 4857 sayılı Kanun'un 57/1 hükmü ve 103. maddesi ile Yönetmelik'in ilgili hükümleri dikkate alındığında; işverence yıllık ücretli izin kullanan her işçiye, izin dönemine ilişkin ücretinin izne başlamadan evvel peşin olarak verilmesi veya avans olarak ödenmesi mutlak emredici şekilde düzenlenmiş olup bunun için işçinin ayrıca yıllık izin ücretinin ödenmesi hususunda bir talepte bulunmasına gerek yoktur.

(...)

Yıllık izne çıkmadan evvel davacının izin dönemine ilişkin ücretinin ödenmediği sabittir. Davalı tarafça aksi savunulmuş ise de davacıya nispi emredici nitelikte olan 4857 sayılı Kanun'un 53. maddesine göre hak kazandığı yıllık izin süresinin üstünde yıllık izin kullandırılmış olması, yıllık izin ücretinin mutlak emredici nitelikte olan 57. maddeye göre izin başlamadan evvel peşinen veya avans olarak ödenmesi yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

4857 sayılı Kanun'un 24/II-(e) hükmünde işveren tarafından işçiye ücretinin kanun hükümlerine uygun olarak ödenmemesi ve aynı maddenin (f) alt bendinde çalışma şartlarının uygulanmaması, haklı fesih nedeni olarak düzenlenmiştir. Şu hâlde anılan hükümler gereğince yıllık izne ilişkin ücretin, yıllık izne ayrılmadan evvel işverence peşin ödenmediği gerekçesiyle yapılan fesih haklı nedene dayalıdır.

I. BAŞVURU

İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi Başkanlığınca 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un (5235 sayılı Kanun) 35/3. hükmü uyarınca sunulan başvuru dilekçesinde; Dairelerinin 22.03.2024 tarihli ve 2022/1708 Esas, 2024/758 Karar sayılı kesin nitelikteki kararı ile İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 15. Hukuk Dairesinin 22.04.2021 tarihli ve 2021/310 Esas, 2021/736 Karar sayılı kesin nitelikteki kararı arasında 4857 sayılı İş Kanunu'nun (4857 sayılı Kanun) 57/1 hükmü uyarınca işverence, yıllık izin ücretinin izin dönemini kapsar şekilde izne çıkmadan önce işçiye peşin olarak ödenmesi veya avans olarak verilmesi zorunluluğuna aykırı davranılmasının işçi bakımından haklı fesih nedeni sayılıp sayılmadığı hususunda farklı sonuçlara ulaşıldığı belirtilerek söz konusu kararlar arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi talep edilmiştir.

II. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ HUKUK DAİRELERİ BAŞKANLAR KURULU KARARI

İzmir Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulunun 12.06.2024 tarihli ve 2024/5 Esas sayılı kararı ile; İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 15. Hukuk Dairesinin 22.04.2021 tarihli ve 2021/310 Esas, 2021/736 Karar sayılı kararında, yıllık izne çıkarken yıllık izin dönemine ilişkin ücretinin peşin ödenmemesi sebebiyle iş sözleşmesini haklı nedenle feshettiğini beyan ederek kıdem tazminatı talebinde bulunan işçi bakımından, 4857 sayılı Kanun'un 57/1 hükmü ile 24/II-(e) alt bendi uyarınca işverenin yıllık izne ayrılan işçiye yıllık izin

dönemine ilişkin ücretini ilgili işçinin izine başlamasından önce peşin olarak ödeme veya avans olarak verme yükümlülüğüne aykırı işveren davranışının işçi bakımından haklı fesih nedeni teşkil ettiğine ve davacının kıdem tazminatına hak kazandığına ilişkin İlk Derece Mahkemesinin davanın kabulüne ilişkin kararına karşı davalı tarafça yapılan istinaf başvurusunun esastan reddine karar verildiği; İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 22.03.2024 tarihli ve 2022/1708 Esas, 2024/758 Karar sayılı kararında ise benzer şekilde, yıllık izin dönemine ilişkin ücretinin peşin ödenmemesi sebebiyle iş sözleşmesini haklı nedenle feshettiğini beyan ederek kıdem tazminatı talebinde bulunan işçi bakımından, davacının feshe konu ettiği hususların haklı fesih sebebi tekil etmediği gerekçesiyle İlk Derece Mahkemesince davanın reddine dair verilen karara karşı davacı vekilince yapılan istinaf başvurusunun esastan reddine karar verildiği; iki Daire arasında benzer konuda kesin nitelikteki farklı kararlar bulunduğu, bu nedenle 5235 sayılı Kanun'un 35/3 hükmü uyarınca dosyanın Yargıtaya gönderilmesine karar verilmiştir.

III. UYUŞMAZLIĞIN GİDERİLMESİ İSTEMİNE KONU KARARLAR

A. İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 15. Hukuk Dairesinin 22.04.2021 Tarihli ve 2021/310 Esas, 2021/736 Karar Sayılı Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacı işçinin yıllık izne ayrılırken yıllık izne ilişkin ücretinin 4857 sayılı Kanun'un 57/1 hükmü peşin ödenmediği gerekçesiyle iş sözleşmesini haklı nedenle feshettiği, davalının ise savunmasında, davacının 2006 yılından itibaren işyerinde çalışmakla beraber daha önceki izin taleplerinde ve işbu izin döneminde de izin ücretinin peşin ödenmesi talebinin bulunmadığını, iş dünyasında gazeteci ve memurlar dışında izin öncesi peşin ödeme uygulaması olmadığını, davacının asıl amacının Romanya'da iş bulduğu için işten ayrılmak olduğunu beyan ettiği; İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verildiği, davalı vekilince yapılan istinaf başvurusu sonucunda yapılan incelemede; 4857 sayılı Kanun'un 57/1 hükmünde "İşveren, yıllık ücretli iznini kullanan her işçiye, yıllık izin dönemine ilişkin ücretini ilgili işçinin izine başlamasından önce peşin olarak ödemek veya avans olarak vermek zorundadır." düzenlemesine yer verildiği, davacı işçinin 16.01.2017 tarihinde yıllık izne ayrıldığı ve iznin son günü olan 31.01.2017 tarihinde iş sözleşmesini feshettiği, Kanun'un emredici hükmüne rağmen işçinin yıllık izne ilişkin ücretinin Kanun tarafından belirlenen sürede ödenmemiş olmasına göre davacı işçi feshinin haklı olduğu, İlk Derece Mahkemesince bu gerekçe ile davanın kabulüne dair verilen kararda isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine oy birliğiyle kesin olmak üzere karar verilmiştir.

B. İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 22.03.2024 Tarihli ve 2022/1708 Esas, 2024/758 Karar Sayılı Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; taraflar arasındaki iş sözleşmesinin davacı işçi tarafından yıllık izne çıktığında yıllık izin ücretinin peşin olarak ödenmemesi nedeniyle feshedildiği, davalı tarafça

davacının kıdem süresine göre kanunen hak ettiği izin süresinden fazla olacak şekilde 49 gün yıllık izin kullandığının, iyiniyetli olmayan davacının iş sözleşmesini feshetmek için haklı bir sebebinin olmadığı savunulduğu; İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verildiği, davalı vekilince yapılan istinaf başvurusu sonucunda yapılan incelemede; her ne kadar 4857 sayılı Kanun'un 57. maddesinde yıllık izne çıkan işçiye izin dönemine ilişkin ücretinin izne başlamadan önce peşin olarak ödeneceği hükmüne yer verilmiş ise de davacının izin talebinde bulunurken ayrıca kullanacağı yıllık izin süresine göre izin ücretinin ödenmesi talebinde bulunmadığı, bu durumda davacının haklı fesih iddiasını ispatlayamadığı, Yargıtay (Kapatılan) 22. Hukuk Dairesinin 03.12.2019 tarihli ve 2016/24594 Esas, 2019/22240 Karar sayılı karar içeriğinin de benzer mahiyette olduğu, dolayısıyla İlk Derece Mahkemesinin davanın reddine ilişkin kararında isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine oy çokluğuyla kesin olmak üzere karar verilmiştir.

IV. GEREKÇE

Uyuşmazlık, 4857 sayılı Kanun'un 57/1 hükmü uyarınca işverenin işçinin yıllık ücretli izin dönemine ilişkin ücretinin izinden önce peşinen veya avans olarak ödeme zorunluluğuna ilişkin yükümlülüğüne aykırı davranışının, işçi bakımından haklı nedenle fesih sebebi teşkil edip etmeyeceğine ilişkindir.

4857 sayılı Kanun'un "Yıllık izin ücreti" başlıklı 57. maddesi şöyledir:

"İşveren, yıllık ücretli iznini kullanan her işçiye, yıllık izin dönemine ilişkin ücretini ilgili işçinin izine başlamasından önce peşin olarak ödemek veya avans olarak vermek zorundadır.

Bu ücretin hesabında 50 nci madde hükmü uygulanır.

Günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmayıp da akort, komisyon ücreti, kâra katılma ve yüzde usulü ücret gibi belirli olmayan süre ve tutar üzerinden ücret alan işçinin izin süresi için verilecek ücret, son bir yıllık süre içinde kazandığı ücretin fiili olarak çalıştığı günlere bölünmesi suretiyle bulunacak ortalama üzerinden hesaplanır.

Ancak, son bir yıl içinde işçi ücretine zam yapıldığı takdirde, izin ücreti işçinin izine çıktığı ayın başı ile zammın yapıldığı tarih arasında alınan ücretin aynı süre içinde çalışılan günlere bölünmesi suretiyle hesaplanır.

Yüzde usulünün uygulandığı yerlerde bu ücret, yüzdelerden toplanan para dışında işveren tarafından ödenir.

Yıllık ücretli izin süresine rastlayan hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil ücretleri ayrıca ödenir."

Aynı Kanun'un 60. maddesi ise "İzinlere ilişkin düzenlemeler" başlıklı olup şu hükmü içermektedir:

"Yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması

gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterilir."

03.03.2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nin (Yönetmelik) "İzin İsteği ve Verilmesi" başlıklı 8. maddesinin ilk fıkrasında, "İşçi yıllık izin isteminde, adını soyadını, varsa sicil numarasını, iznini hangi tarihler arasında kullanmak istediğini ve ücretsiz yol izni isteyip istemediğini yazar." düzenlemesine yer verilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in "Ücretin Ödenmesi" başlıklı 21. maddesinin 2. fıkrasına göre "İşveren veya işveren vekili, yıllık ücretli iznini kullanan her işçiye izin dönemine ilişkin ücreti ile ödenmesi bu döneme rastlayan diğer ücret ve ücret niteliğindeki haklarını izine başlamadan önce peşin olarak vermek veya avans olarak ödemek zorundadır."

4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103. maddesine göre ise; "Yıllık ücretli izni bu Kanunun 56 ncı maddesine aykırı olarak bölen veya izin ücretini 57 nci maddenin üç ve dördüncü fıkralarında belirtilen usule aykırı olarak ödeyen veya eksik ödeyen veya 59 uncu maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60 ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası idari para cezası verilir."

4857 sayılı Kanun'un 57/1 hükmü ve 103. maddesi ile Yönetmelik'in ilgili hükümleri dikkate alındığında; işverence yıllık ücretli izin kullanan her işçiye, izin dönemine ilişkin ücretinin izne başlamadan evvel peşin olarak verilmesi veya avans olarak ödenmesi mutlak emredici şekilde düzenlenmiş olup bunun için işçinin ayrıca yıllık izin ücretinin ödenmesi hususunda bir talepte bulunmasına gerek yoktur.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda inceleme yapıldığında; uyuşmazlığın giderilmesi istenilen İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 15. Hukuk Dairesinin 22.04.2021 tarihli ve 2021/310 Esas, 2021/736 Karar sayılı kararına konu olayda; davacının son yıllık iznini 16.01.2017-31.01.2017 tarihleri arasında kullandığı, 01.02.2017 tarihinde iş başı yapması gerekirken 31.01.2017 tarihli fesih bildirimini ile yıllık iznine ilişkin ücretinin yıllık izne ayrılmadan evvel işverence peşin ödenmediği gerekçesiyle iş sözleşmesini sonlandırdığı anlaşılmaktadır. Davalı tarafça, davacıya izne başlamadan evvel izin dönemine ilişkin ücretinin ödendiğine ilişkin herhangi bir belge sunulmamış olup ücretlerin peşin ödendiği memurlar ve gazeteciler dışında hiçbir işyerinde izin ücretinin peşin ödenmesi uygulamasının bulunmadığı belirtilmek suretiyle yıllık izne ilişkin ücretin peşin olarak ödenmediği hususunun da kabul edildiği görülmektedir.

İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 22.03.2024 tarihli ve 2022/1708 Esas, 2024/758 Karar Sayılı Kararına konu uyuşmazlıkta ise davacı

işçinin 08.06.2019-27.06.2019 tarihlerinde yıllık ücretli izin talebinde bulunduğu, izin süresi içerisinde iken 19.06.2019 tarihinde iş sözleşmesini yıllık iznine ilişkin ücretinin yıllık izne ayrılmadan evvel işverence peşin ödenmediği gerekçesiyle sonlandırdığı anlaşılmaktadır. İlk Derece Mahkemesinin 04.07.2022 tarihli kararında da belirtildiği üzere, 2019 yılı Mayıs ayı ücreti davacıya 30.05.2019 tarihinde ödenmiş olup davacıya yıllık izinde bulunduğu dönem dâhil 2019 yılı Haziran ayı ücretinin 10.07.2019 tarihinde yani fesihden sonra ödendiği, ara dönemde başkaca bir ödeme olmadığı dikkate alındığında; yıllık izne çıkmadan evvel davacının izin dönemine ilişkin ücretinin ödenmediği sabittir. Davalı tarafça aksi savunulmuş ise de davacıya nispi emredici nitelikte olan 4857 sayılı Kanun'un 53. maddesine göre hak kazandığı yıllık izin süresinin üstünde yıllık izin kullanılmış olması, yıllık izin ücretinin mutlak emredici nitelikte olan 57. maddeye göre izin başlamadan evvel peşinen veya avans olarak ödenmesi yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

4857 sayılı Kanun'un 24/II-(e) hükmünde işveren tarafından işçiye ücretinin kanun hükümlerine uygun olarak ödenmemesi ve aynı maddenin (f) alt bendinde çalışma şartlarının uygulanmaması, haklı fesih nedeni olarak düzenlenmiştir. Şu hâlde anılan hükümler gereğince yıllık izne ilişkin ücretin, yıllık izne ayrılmadan evvel işverence peşin ödenmediği gerekçesiyle yapılan fesih haklı nedene dayalıdır.

Bu açıklamalara göre başvuru konusu Bölge Adliye Mahkemesi kararları arasındaki uyuşmazlığın, 4857 sayılı Kanun'un 57/1 hükmü uyarınca işverenin işçinin yıllık izin dönemine ilişkin ücretinin izinden önce peşinen veya avans olarak ödeme zorunluluğuna ilişkin yükümlülüğüne aykırı davranışının işçi bakımından haklı nedenle fesih sebebi teşkil edeceğine dair İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 15. Hukuk Dairesinin 22.04.2021 tarihli ve 2021/310 Esas, 2021/736 Karar sayılı kararı doğrultusunda giderilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

V. KARAR

1. Uyuşmazlığın 4857 sayılı Kanun'un 57/1 hükmü uyarınca işverenin işçinin yıllık izin dönemine ilişkin ücretinin izinden önce peşinen veya avans olarak ödeme zorunluluğuna ilişkin yükümlülüğüne aykırı davranışının işçi bakımından haklı nedenle fesih sebebi teşkil edeceğine dair İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 15. Hukuk Dairesinin 22.04.2021 tarihli ve 2021/310 Esas, 2021/736 Karar sayılı kararı doğrultusunda giderilmesine,

2. Dosyanın İzmir Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kuruluna gönderilmesine,

3. Karardan bir örneğin Bölge Adliye Mahkemelerinin hukuk dairelerine bildirilmesi için Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreterliğine gönderilmesine,

10.03.2025 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.